

Jaartal / nummer
2008 / 61

Titel

Straatnaamgeving: Straatnaamgeving: **Jodenberg, Achter de Carmel, Carmelhof, Jan Maelwaelplein, Gebroeders Van Limburgplein, Hertog van Berryplein, Arnold van Akenplein, Klein Bethlehem, Op het Spinhuis, Groot Bethlehem en Weeshuistrappen** (Raadsbesluit 7 mei 2008)

Publicatiedatum
21 mei 2008

Opmerkingen

- **Raadsbesluit** inzake straatnaamgeving van 7 mei 2008 (**raadsvoorstel nummer 40/2008**).

Relevant gedeelte uit de raadsbesluitenlijst.

Bijbehorende tekeningen: **259621** en **260161**

Tevens is bij de onderhavige straatnaamgeving het B&W-besluit d.d. 18 oktober 1950 ingetrokken voor zover het de eerdere naamgeving Jodenberg, Carmelhof en Achter de Carmel betreft.

Aantal bladzijden / verkoopprijs
10 / € 0,50

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel (Gewijzigd)

7 mei 2008 / 40/2008

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

N.v.t.

Onderwerp

Straatnaamgeving - Terrein Hessenberg

Programma / Programmanummer

Burger en Bestuur / 9110

Portefeuillehouder

P. Depla

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

11 maart 2008

Samenvatting

Raadsvoorstel voor naamgeving van pleinen en straten, gelegen op het voormalig Gelderlanderterrein in de wijk Stadscentrum.

In dit voorstel is verwerkt het advies van de Commissie straatnaamgeving, zoals dat is besproken in de openbare vergadering van de Commissie straatnaamgeving van 15 februari 2008. [Het advies is bijgevoegd.](#)

Advies Commissie straatnaamgeving:

Te besluiten conform het collegevoorstel, waarin is overgenomen het aanvankelijk afwijkend advies van de commissie.

Voorstel om te besluiten

Overeenkomstig bijgaande tekeningen met de nummers [259621](#), gedateerd 03-03-2008 en [260161](#), gedateerd 19-02-2008:

1. Het B&W-besluit d.d. 18 oktober 1950 in te trekken voor zover het **Jodenberg**, **Carmelhof** en **Achter de Carmel** betreft.
2. Voor de grijs gearceerde straat die loopt van de Lange Hezelstraat tot de onder 10. bedoelde straat, de naam **Jodenberg** opnieuw vast te stellen.
3. Voor de grijs gearceerde straat die loopt van de Titus Brandsmastraat en die zich ter hoogte van de onder 4. bedoelde straat splitst in twee delen, welke delen respectievelijk aansluiten op de onder 2. bedoelde straat en op de onder 10. bedoelde straat, de naam **Achter de Carmel** opnieuw vast te stellen.
4. Voor de grijs gearceerde straat die op twee plaatsen aansluit op de oostzijde van het noordelijke deel van de onder 2. bedoelde straat en die deze straat verbindt met de onder 3. bedoelde straat, de naam **Carmelhof** opnieuw vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Fineke te Raa, 2299, f.te.raa@nijmegen.nl

Vervolgvel

1

5. Aan het grijs gearceerde plein, gelegen ten zuiden van de Hessenberg en ten oosten van de Pijkestraat, de naam **Jan Maelwaelplein** te geven.
6. Aan het grijs gearceerde plein ten oosten van het onder 5. bedoelde plein, de naam **Gebroeders Van Limburgplein** te geven.
7. Aan het grijs gearceerde plein, beginnend als straat en zich in oostelijke richting uitstrekkend van het onder 6. bedoelde plein tot aan de Jodenberg, de naam **Hertog van Berryplein** te geven.
8. Aan de grijs gearceerde straat die van de Hessenberg in zuidelijke richting loopt tot aan het onder 7. bedoelde plein, de naam **Arnold van Akenstraat** te geven.
9. Aan het grijs gearceerde plein ten noorden van de Kroonstraat en ten oosten van de Pijkestraat de naam **Klein Bethlehem** te geven.
10. Aan de grijs gearceerde straat die in oostelijke richting loopt van het onder 9. bedoelde plein tot de onder 3. bedoelde straat, de naam **Op het Spinhuis** te geven.
11. Aan het grijs gearceerde plein dat zich ten noorden van de onder 10. bedoelde straat in noordelijke richting uitstrekt tot het onder 7. bedoelde plein en in westelijke richting tot het onder 6. bedoelde plein, de naam **Groot Bethlehem** te geven.
12. Aan de grijs gearceerde trappen die een verbinding vormen tussen de onder 6. en 9. bedoelde pleinen, de naam **Weeshuistrappen** te geven.

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Eind 2001 is gestart met de planontwikkeling voor de invulling van de Hessenberg op het voormalige Gelderderterrein. Een belangrijk element in het plan voor de Hessenberg zijn de hoogteverschillen in het gebied. Deze worden zichtbaar gemaakt door de trappen en hellingen in het plan. Er worden pleinen aangelegd, er lopen een paar hoofdroutes en wat smallere straatjes. Mede ten behoeve van de ontsluiting van de 177 woningen die er worden gerealiseerd, is naamgeving van de openbare ruimte gewenst. Hiertoe dient dit voorstel.

Voor dit voorstel is teruggerepen op het besluit van de toenmalige Commissie straatnaamgeving in haar vergaderingen van 17 juni en 2 september 2005, om de Gebroeders Van Limburg en hun kring te betrekken in de straatnaamgeving van de Hessenberg, naast namen die verwijzen naar de geschiedenis van het gebied.

Het voorstel is door ons College ter advisering voorgelegd aan de Commissie straatnaamgeving en door de commissie besproken in haar openbare vergadering van 15 februari 2008.

1.1 Wettelijk- of beleidskader

Straatnaamgeving behoort tot de huishouding van de gemeente. De Raad is bevoegd om de huishouding van de gemeente te regelen conform de Grondwet, art. 124, eerste lid en de Gemeentewet, art. 108, eerste lid en art. 147.

Conform de Verordening straatnaamgeving en huisnummering (1999), artikel 2, is de Raad bevoegd de openbare ruimte te benoemen.

Conform de Verordening commissie straatnaamgeving (2007), artikel 2, heeft de Commissie straatnaamgeving tot taak met het College te overleggen en de Raad te adviseren over de voorstellen van het College inzake benoeming van de openbare ruimte.

1.2 Relatie met programma

Het uitvoeren van de taak straatnaamgeving is een wettelijke taak.

2 Doelstelling

Een goede naamgeving van de openbare ruimte in de gemeente Nijmegen.

3 Argumenten

M.b.t. het noordelijk deel

Het noordelijk deel van de Hessenberg is gereserveerd voor de vernoeming van de Gebroeders Van Limburg en hun kring.

Gebroeders Van Limburg

Paul, Herman en Johan van Limburg, kort voor 1400 geboren in Nijmegen en telgen van het kunstenaarsgeslacht Maelwael-Van Limburg. Alle drie waren zij belangrijke miniatuurschilders, eerst aan het Bourgondische Hof van Philips de Stoute, later in dienst van de Hertog van Berry. Het werk dat zij voor deze hertog maakten, wordt tot de absolute hoogtepunten van de middeleeuwse schilderkunst gerekend.

Jan Maelwael

Oom van de Gebroeders Van Limburg, broer van hun moeder Mette. Hij was schilder aan het Hof van Philips de Stoute en introduceerde zijn neven aan dit hof. Overleden in 1415.

Hertog van Berry

Jean de France, Duc de Berry (1340-1416), opdrachtgever van de Gebroeders Van Limburg. Om uitspraaktechnische redenen is gekozen voor de Nederlandse vertaling van zijn naam.

Arnold van Aken, Nijmeegs burger, houtsnijder van beroep en vader van de Gebroeders Van Limburg. Hij werd meestal Arnold van Limburg genoemd, maar om verwarring met het Gebroeders Van Limburgplein te voorkomen is voor deze variant van zijn naam gekozen.

M.b.t. het zuidelijk deel

In het zuidelijk gedeelte van de Hessenberg zijn namen gekozen die verwijzen naar de geschiedenis van het gebied. Op de Hessenberg bevonden zich in de middeleeuwen drie begijnhuizen die in de vijftiende eeuw werden omgezet in vrouwenkloosters: St. Petersberg (of Hessenberg), Bethlehem en Sprongshof (of Sprongsberg).

Op het Spinhuis

Het klooster Hessenberg vormde de kern van het in 1638 gestichte Arme Kinderen Weeshuis, vanaf 1817 het Rooms Katholieke Weeshuis. In een deel van dit klooster werd in de zeventiende eeuw een spinnerij gevestigd, het plein vóór dit spinhuis werd 'Op het Spinhuis' genoemd.

Groot Bethlehem

Het gasje tussen het klooster Hessenberg en het plein vóór het spinhuis werd 'Spinhuiskasje' genoemd. De oude naam 'Spinhuiskasje' werd later om onduidelijke redenen vervangen door 'Groot Bethlehem'. Dit gasje werd in 1924 aan de openbare dienst onttrokken, waarmee de naam 'Groot Bethlehem' kwam te vervallen.

Klein Bethlehem

Deze naam werd tussen 1924 en 1961 gebruikt voor het steegje dat van het klooster Hessenberg omhoog liep en toegang gaf tot het zusterhuis Bethlehem. Voor die tijd werd de naam 'Bethlehem' gebruikt voor dit steegje.

Vervolgvel

4

Weeshuistrappen

De trappen zijn gelegen naast het Weeshuis waarvan het voormalig klooster Hessenberg de kern vormde.

M.b.t. de aanpassing van de begrenzing van de bestaande straten Jodenberg, Achter de Carmel en Carmelhof

In de nieuwe situatie is geen overgang te zien tussen de huidige Jodenberg en het verlengde daarvan, welk verlengde op dit moment deel uitmaakt van Achter de Carmel. Om die reden stellen wij u voor dit verlengde te betrekken bij de Jodenberg en te onttrekken aan Achter de Carmel en de begrenzing van Achter de Carmel aan te passen aan de nieuwe situatie.

Uitgaande van de oude begrenzing van Carmelhof blijkt in de nieuwe situatie een klein gedeelte van de openbare ruimte niet benoemd te zijn. Om die reden stellen wij u voor de begrenzing van de Carmelhof aan te passen.

4 Risico's

N.v.t.

5 Financiën

De kosten met betrekking tot deze naamgeving (publicatie en bebording) vallen binnen het budget van de desbetreffende afdelingen.

6 Communicatie

Het raadsbesluit wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad en op de gemeentelijke website. Deze publicatie wordt aangekondigd in weekblad "De Brug".

7 Uitvoering en evaluatie

Het vervaardigen en aanbrengen van de naamborden wordt gerealiseerd binnen het project, volgens de kwaliteitseisen die de afdeling Stadsbeheer daarvoor hanteert.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Secretaris,

mr. Th.C. de Graaf

P. Eringa

Bijlage(n): [Tekeningen nrs. 259621 en 260161](#)
[Advies Commissie straatnaamgeving](#)

Ter inzage: [Oorspronkelijk voorstel](#), zoals besproken in de vergadering van de Commissie straatnaamgeving van 15 februari 2008

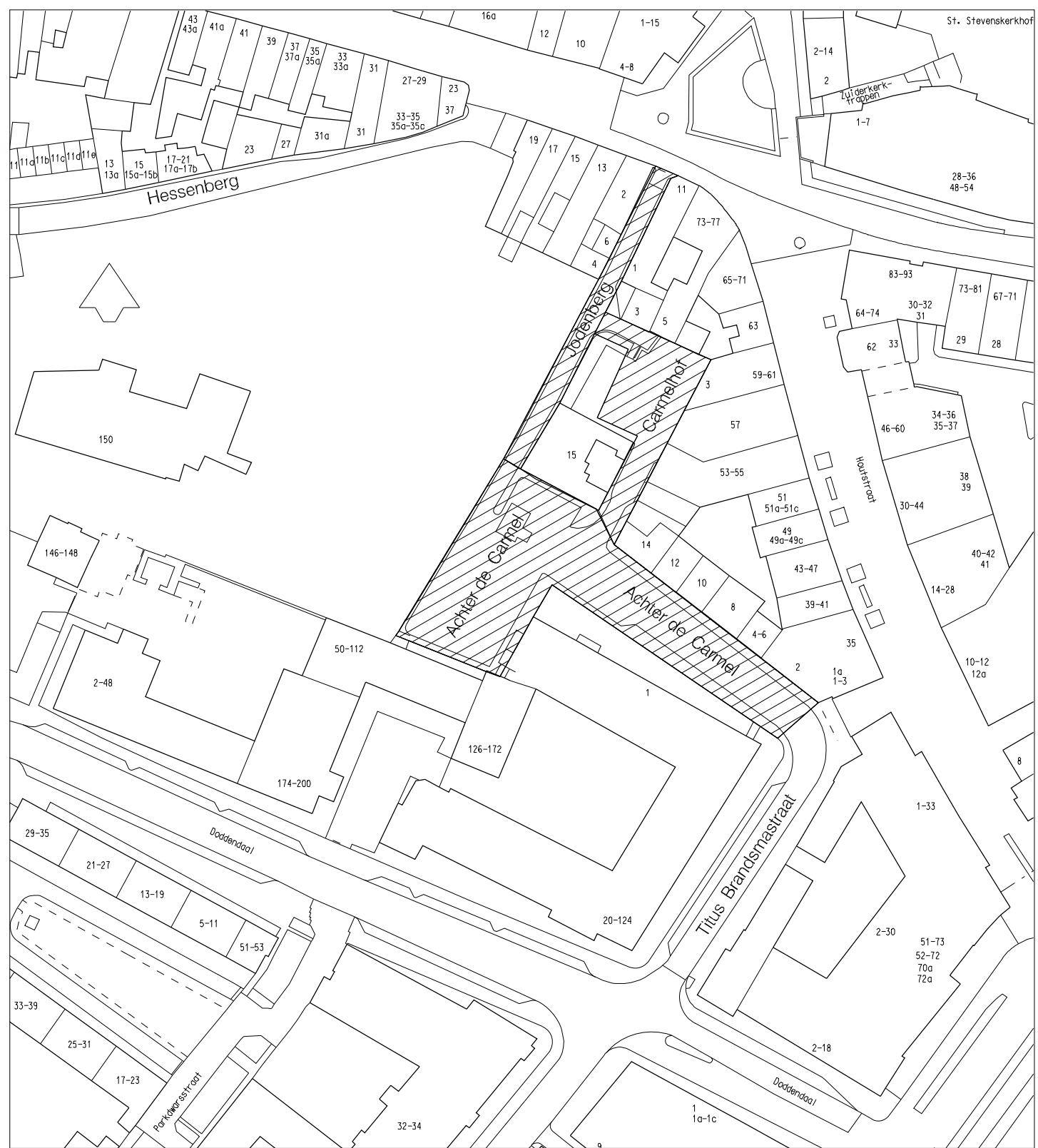
R.B. 07-05-2008

Directie Stadsbedrijven
Afdeling Informatiebeheer
Postbus 9105, 6500 HG, Nijmegen

Te betrekken in de straatnaamgeving

Aanmaak datum	Tekenaar	
19-02-2008	Jack Stax	
Datum	Wijziging tekening	
Datum	Accoord	Stadium
23-04-2008	Henk van den Bosch	Goedgekeurd
Tekening Nummer:		259621

Schaal:	Formaat:	Projectnummer:	Bestek:	Aantal bladen:	Bestandsnaam:	259621.dgn
1 : 1000	A3				Versie :	5

GEMEENTE

Nijmegen

R.B. 07-05-2008

Directie Stadsbedrijven
Afdeling Informatiebeheer
Postbus 9105, 6500 HG, Nijmegen

Aanmaak datum	Tekenaar	
19-02-2008	Jack Stax	
Datum	Wijziging tekening	
19-02-2008	Jack Stax	
Datum	Accoord	Stadium
19-02-2008	Henk van den Bosch	Goedgekeurd
Tekening Nummer:		260161
Schaal:	Formaat:	Projectnummer:
1 : 1000	A4	
Bestek:	Aantal bladen:	Bestandsnaam:
		260161.dgn
		Versie :
		1

Te onttrekken aan de straatnaamgeving
Achter de Carmel, Jodenberg en Carmelhof

9. Straatnaamgeving - Terrein Hessenberg (40/2008)Raadsvoorstel d.d. 11 maart 2008

Overeenkomstig bijgaande tekeningen met de nummers 259621, gedateerd 03-03-2008 en 260161, gedateerd 19-02-2008:

1. Het B&W-besluit d.d. 18 oktober 1950 in te trekken voor zover het Jodenberg, Carmelhof en Achter de Carmel betreft.
2. Voor de grijs gearceerde straat die loopt van de Lange Hezelstraat tot de onder 10. bedoelde straat, de naam Jodenberg opnieuw vast te stellen.
3. Voor de grijs gearceerde straat die loopt van de Titus Brandsmastraat en die zich ter hoogte van de onder 4. bedoelde straat splitst in twee delen, welke delen respectievelijk aansluiten op de onder 2. bedoelde straat en op de onder 10. bedoelde straat, de naam Achter de Carmel opnieuw vast te stellen.
4. Voor de grijs gearceerde straat die op twee plaatsen aansluit op de oostzijde van het noordelijke deel van de onder 2. bedoelde straat en die deze straat verbindt met de onder 3. bedoelde straat, de naam Carmelhof opnieuw vast te stellen.
5. Aan het grijs gearceerde plein, gelegen ten zuiden van de Hessenberg en ten oosten van de Pijkestraat, de naam Jan Maelwaelplein te geven.
6. Aan het grijs gearceerde plein ten oosten van het onder 5. bedoelde plein, de naam Gebroeders Van Limburgplein te geven.
7. Aan het grijs gearceerde plein, beginnend als straat en zich in oostelijke richting uitstrekkend van het onder 6. bedoelde plein tot aan de Jodenberg, de naam Hertog van Berryplein te geven.
8. Aan de grijs gearceerde straat die van de Hessenberg in zuidelijke richting loopt tot aan het onder 7. bedoelde plein, de naam Arnold van Akenstraat te geven.
9. Aan het grijs gearceerde plein ten noorden van de Kroonstraat en ten oosten van de Pijkestraat de naam Klein Bethlehem te geven.
10. Aan de grijs gearceerde straat die in oostelijke richting loopt van het onder 9. bedoelde plein tot de onder 3. bedoelde straat, de naam Op het Spinhuis te geven.
11. Aan het grijs gearceerde plein dat zich ten noorden van de onder 10. bedoelde straat in noordelijke richting uitstrekt tot het onder 7. bedoelde plein en in westelijke richting tot het onder 6. bedoelde plein, de naam Groot Bethlehem te geven.
12. Aan de grijs gearceerde trappen die een verbinding vormen tussen de onder 6. en 9. bedoelde pleinen, de naam Weeshuistrappen te geven.

Amendement: Historische straatnaam, historische plek

1^e indiener N. Vergunst

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op woensdag 7 mei 2008, overwegende dat,

- Door de realisering van het nieuwbouwplan voor de Hessenberg een aantal straten en pleintjes worden gecreëerd;
- Het advies van de Commissie Straatnaamgeving van 22 april 2008 om het oorspronkelijke raadsvoorstel te wijzigen ertoe bijdraagt dat de straatnamen beter aansluiten bij de historische locaties;

Besluit om het raadsvoorstel, conform het advies van de Commissie Straatnaamgeving, als volgt te wijzigen:

1. De naam Groot Bethlehem te geven aan wat in het voorstel Arnold van Akenstraat is, alsmede aan wat in het voorstel het pleingedeelte van het Hertog van Berryplein is;
2. De naam Klein Bethlehem te geven aan wat in het voorstel het straatgedeelte

- van het Hertog van Berryplein is;
3. De naam Hertog van Berryplein te geven aan wat in het voorstel Groot Bethlehem is;
 4. De naam Arnold van Akenplein te geven aan wat in het voorstel Klein Bethlehem is.

Amendement unaniem aanvaard

Raadsbesluit d.d. 7 mei 2008

Voorstel is aanvaard met inachtneming van het aanvaarde amendement